

Utkast til PÅVIRKNINGSSTRATEGI FOR ØSTRE AGDER

Høringsrapport av 16.08.2018 vedrørende grunnlag for påvirkningsarbeid i regi av
Østre Agder Regionråd til drøfting i kommunestyrer og bystyrrer

Østre Agder
regionråd

Innhold

Innhold	2
Innledning.....	3
Målsetting	3
Organisering av påvirkningsarbeidet.....	4
Kartlegging av statlige politiske beslutningsprosesser.....	4
<i>Eksempel: Lokalisering av fengsel</i>	5
Handlingsmål / tiltak	5
Påvirkning av administrative utredninger	5
<i>Eksempel: Utredning av Grenlandsbanen</i>	6
Handlingsmål / tiltak	6
Påvirkningsarbeid gjennom Fylkesmannen.....	7
Handlingsmål/tiltak	7
Påvirkningsstrategi overfor region Agder	7
<i>Eksempel: Ny adkomst til Gullknapp flyplass</i>	7
Handlingsmål/tiltak	8
Tiltrekke private arbeidsplasser	8
<i>Eksempel: Biozinfabrikk på Jordøya i Åmli</i>	9
Handlingsmål/tiltak	9
Lokal kunnskap i styrever og utvalg	9
Handlingsmål/tiltak	9
Konkrete prosjekter/ tiltak.....	9
Handlingsmål/tiltak	10
Vedlegg 1: Mal for interessentkartlegging og -håndtering	11

Innledning

Mange regioner har lenge drevet et mer effektivt og systematisk påvirkningsarbeid enn det Østre Agder og Sørlandet har klart. Evalueringen av Østre Agder har synliggjort at et samlet politisk miljø står bak ønsket om økt innsats for å påvirke beslutninger som fattes på nasjonalt og regionalt nivå, med betydning for vår samfunnsutvikling.

Styret erkjenner at strategien må bygge på at det er lite faktakunnskap om regionen utenfor Østre Agder. Videre må strategien bidra til en bevisstgjøring av politikere og administrasjon om nødvendigheten av å drive aktivt påvirkningsarbeid.

Styret i Østre Agder regionråd har derfor i styresak 23/18 konkludert med at det foreligger et behov for å systematisere påvirkningsarbeidet som skjer på vegne av 8 kommuner og mer enn 92.000 innbyggere. Derfor anmodet styret sekretariat og rådmannsutvalg i samarbeidet om å legge fram et grunnlag for drøfting av framtidig informasjons- og påvirkningsstrategi for virksomheten.

Østre Agder må arbeide for å få delta som aktør i prosesser der det fattes beslutninger av betydning for regional utvikling i de åtte kommunene. For å ivareta regionens interesser bygger vi allianser med nærliggende regioner som Grenland, Setesdal, Kristiansandsregionen og Vest i Agder. Samtidig må slikt samarbeid bygge på en premiss om samarbeid og konkurranse. Vi har sammenfallende interesser, men ikke like interesser i alle spørsmål.

Dette notatet skisser en helhetlig regional strategi for å påvirke nasjonale og regionale beslutningsmyndigheter. Strategien skisserer innsatsen som må legges ned i å sikre at regionen skaffer seg tilstrekkelig oversikt over pågående statlige og regionale endringsprosesser, og jobber systematisk med aktivt påvirkningsarbeid. Regionrådet bør legge en strategi med sikte på å påvirke utfallet ut fra regionens interesser. Avslutningsvis skisseres systematikken som anbefales lagt til grunn for regionrådets påvirkningsarbeid.

Styret i Østre Agder ønsker å forankre sitt strategiske påvirkningsarbeid overfor nasjonale og regionale (fylkeskommunale) myndigheter og andre viktige beslutningstakere i de deltakende kommuner. Derfor blir utkastet til Påvirkningsstrategien for Østre Agder sendt på høring til kommunestyre og bystyre før den legges fram til endelig behandling i styret.

Målsetting

Målsettingen for Østre Agder regionråds påvirknings- og informasjonsarbeid:

Gjennom målrettet og systematisk innsats overfor nasjonale- og regionale myndigheter, og overfor næringsliv, skal regionrådet sikre at kommunene i Østre Agder:

- får en rimelig andel av statlige og regionale investeringer når forutsetningene er tilstede
- er et attraktivt lokaliseringalternativ for offentlige og private virksomheter
- er et attraktivt sted for videreutvikling av eksisterende virksomheter
- er en attraktiv samarbeidspartner for utviklingsprosjekt sammen med andre myndigheter og næringsliv
- er en premissleverandør inn i regionale og nasjonale satsinger

Organisering av påvirkningsarbeidet

Regionens politikere bærer hovedansvaret for at regionen skal kunne lykkes i påvirkningsarbeidet. Sekretariatet i Østre Agder skal legge best mulig til rette for politikernes innsats.

Mange enkeltpersoner i det politiske og administrative miljøet og næringslivet bør involveres for å kunne ivareta regionens interesser og behov. Styret vil kunne iverksette den skisserte strategien uten omfattende økonomiske konsekvenser for Østre Agder. Sekretariatet i Østre Agder har fra sommeren 2018 fått en fast medarbeider med ansvar innenfor nærings- og samfunnsutvikling. I mandatet for dette arbeidet inngår det å «samordne regionens og kommunenes interesser overfor fylket, staten og andre organer på region-, fylkes- og/eller riksplan». Medarbeideren vil sammen med sekretariatsleder kunne følge opp strategien. Innenfor andre fagfelt som skole og helse kan det være aktuelt at andre deler av sekretariatet involveres.

Regionrådet må tilføres ressurser for å kunne kompensere kommunene i tilfeller der deres politiske ledelse pådrar seg utgifter på vegne av Østre Agder. Erfaringen tilsier at særlig styreleder påtar seg mange felles oppgaver for regionen.

Under drøftingen av hvordan en skal kunne påvirke innenfor ulike områder foreslår strategien konkrete opplegg hvor styret og sekretariatet hver for seg og sammen tildeles et ansvar.

For å sikre en systematisk tilnærming til oppgaven skiller strategien mellom kartleggingsfasen der en sikrer at regionen er oppdatert og informert om aktuelle muligheter – og hvordan vi konkret skal jobbe når muligheten byr seg.

Kartlegging av statlige politiske beslutningsprosesser

Politiske beslutningsprosesser skal bygge på prinsippet om åpenhet i forvaltningen. Dette gjelder like mye på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Likevel må regionen vise evne til å fange opp og reagere når ny politikk utformes regionalt og nasjonalt. Også nasjonal politikk har et lokalt islett som ofte påvirkes av tilfeldige faktorer som hvem som gis anledning til å delta i prosessene. Regionrådet legger til grunn at alle politiske miljø har interesser å ivareta på Sørlandet og i Østre Agder. Derfor vil et nasjonalt politisk miljø ha behov for, og ønske beslutninger som sikrer og styrker deres oppslutningen i regionen.

Systematisk mobilisering av det lokale politiske miljøet som til enhver tid sitter med regjering og flertall i Stortinget er derfor avgjørende for å fremme Østre Agders interesser. Å bygge bevissthet omkring dette blant lokale politiske ledere med aktuell politisk tilhørighet er nødvendig for å oppnå gjennomslag.

Likeledes er representantene fra det samme politiske miljø i Stortinget og i den politiske ledelse i regjeringsapparatet viktige kontaktpunkt. Også det politiske nivået under statsrådsnivå vil kunne være verdifulle kontaktpunkt for regionen avhengig av hvilket tema som er aktuelt. For å kunne benytte slike kontakter kreves det at vi har oversikt over at de finnes. Regionene må gjennom dialog med dem det

gjelder avklare premisser for hvordan de skal kunne kontaktes. Likeledes må disse kontaktene kunne søke kontakt motsatt vei dersom de har behov for kontakter i regionen.

Hovedregel vil være å basere seg på det omfattende kontaktnett det lokale politisk miljø har innenfor det nasjonale politiske miljøet.

Påvirkning av beslutninger i regionale politiske må følge tilsvarende linjer, men erfaring viser at beslutninger i de regionale politiske organ oftere har bred politisk forankring. Overfor dette nivå er det således nødvendig å spille på hele bredden i regionens politiske miljø.

Handlingsmål / tiltak

Medlemmer av styret i Østre Agder skal:

- Jobbe gjennom lokalt, regionalt og nasjonalt politisk miljø for å best mulig sikre at regionen har kjennskap til viktige politiske prosesser for Østre Agder.
- Styrets medlemmer fra partier som til enhver tid har regjeringsmakt har et særlig ansvar for å kartlegge prosesser, og for å bidra til gjennomslag for regionens interesser
- Kartlegge aktuelle kontaktpunkt blant politiske beslutningsfattere i regjeringsapparatet. Ta initiativ til å reise lokalt forankrede problemstillinger i Stortinget, for eksempel ved at dette tas opp i Stortingets spørretime i samarbeid med Stortingsrepresentanter fra Agder.

Østre Agder sekretariat skal:

- Legge til rette for halvårlig møter mellom styret i Østre Agder og regionens nasjonale politikere.
- Holde seg oppdatert på aktuelle tilskuddsordninger eller utviklingsprosjekter hos relevante departementer og fagetater.

Endringer i arbeidsform for Østre Agder:

- På styremøter skal en ta opp «aktuelle påvirkningsprosesser» på agendaen.

Eksempel: Lokalisering av fengsel

Østre Agder ble gjort kjent med at Arendal fengsel hadde en svært usikker framtid og at departementet og fengselsvesenet arbeidet med konkrete planer for å erstatte dette med et nytt og større tilbud i landsdelen. På dette tidspunkt hadde landet en rød/grønn regjering med Justis og beredskapsminister fra Arbeiderpartiet. Derfor fikk man til et møte mellom statssekretæren og styreleder som tilhørte arbeiderpartiet. Før fengselsprosessen ledet til videre vedtak overtok ny regjering utgått fra Frp og Høyre. Der hadde Frp Justisministeren og derfor påtok representanten for Frp i styret en rolle som kontaktledd overfor nasjonale myndigheter. Dette skjedde sammen med stortings-representanten fra partiet.

Parallellt utredet samarbeidet aktuelle lokaliseringssteder i regionen. Fra kommunene forelå fire forslag til lokalisering som sekretariatet i Østre Agder foretok en utredning av. Utredningen munnet ut i en anbefaling overfor styret på Blakstadheia industriområde som det beste alternativet i vår region. Dette ga styret tilslutning til.

Østre Agders politiske representanter møtte ledelsen i departementet på statssekretærnivå og presenterte regionens alternativ til lokalisering. Så skjedde det en endring i premissene for beslutningen ved at videre beslutningsprosess ble flyttet til Stortinget. Sekretariatet utarbeidet i samarbeid med Froland kommune et grundig notat for alternativet på Blakstadheia. Med bistand fra Frp representanten ble dette spredd til samtlige Stortingsrepresentanter. Regionrådet fikk i tillegg anledning til å presentere vår regions alternativ overfor Justiskomiteen. Som eneste region på Agder la vi fram et felles alternativ på vegne av åtte kommuner og oppnådde gjennomslag for at den største delen av nytt framtidig fengsel (200 soningsplasser ble lagt til regionen. Innsatsen fra politisk hold med sterke kontakter i regjeringsnivå og i Stortinget var avgjørende for å kunne lykkes.

Påvirkning av administrative utredninger

Nasjonale myndigheter fatter beslutninger om iverksetting av nasjonale utredninger med siktemål å iverksette større infrastrukturtiltak eller til endringer i statlig forvaltning. I slike prosesser foreligger det mange anledninger til å gi innspill.

Statlige myndigheter vil ofte sette bort ansvaret for å gjennomføre utredninger til konsulentvirksomheter med nær tilknytning til forvaltningen på feltet. Konsulentene vil ofte basere seg på et fast mønster som grunnlag i sitt arbeid. Lokal offentlig forvaltning inviteres til ulike fora der ulikt materiale og foreløpige konklusjoner framlegges. Ofte vil en oppleve at konklusjonene fra modellberegninger tillegges større vekt enn synspunkt som framkommer fra lokalt og regionalt hold. Disse spriker i tillegg i alle retninger. Når slike utredninger bidrar til å sementere de framtidige løsninger så bidrar det til lokal frustrasjon i forhold til hvordan regionen skal forholde seg til prosessene.

Denne utfordringen må Østre Agder regionråd møte på ulike måter.

Det viktigste vi kan gjøre er å opptre med en samlet og samkjørt stemme. Dersom de lokale innspillene i minst mulig grad spriker vil det være lettere for den aktuelle utreder å la det lokale perspektivet få stor betydning, og det kan legge føringer den videre utredningen. Ved behov kan det også være aktuelt å iverksette alternative utredninger i egen regi.

I noen situasjoner kan regionene og samarbeidspartnere bidra til å iverksette forarbeider som letter og forenkler framtidige planprosesser. Til slik innsats vil det være knyttet mye usikkerhet, men for å være offensiv overfor statlige beslutningsfattere viser det seg at regionen som legger til rette for enklere statlige planprosesser kan oppnå iverksetting tidligere enn om statlige myndigheter skal vente på egne midler til forprosjekter.

Eksempel: Utredning av Grenlandsbanen

Jernbaneloveret fikk i oppdrag gjennom NTP å utrede Grenlandsbanen. De engasjerte et eksternt konsultantselskap til å gjennomføre utredningen. Østre Agder ble invitert til å møte de som stod for utredningen sammen med Jernbaneloveret. I store forsamlinger presenteres utredninger og konklusjoner. Arbeidet legges opp slik konsulenter og statlige myndigheter er vant til fra tidligere utredningsarbeid i det sentrale østlandsområdet. Der er den grunnleggende premisse planlegging ut fra dekning av daglig pendlingsbehov mellom bolig og arbeid. Vilje og evne til legge andre premisser til grunn for planleggingen møtte ingen forståelse. Selv ikke når eksternt fagmiljø med erfaring fra oppdrag for Jernbaneloveret laget utredningen. På nåværende stadiet i planleggingen av Grenlandsbanen er etter Østre Agders syn faktagrunnlag som tilsier lokalisering av stasjon på den nye banestrekningen på Brokelandsheia ikke vektlagt. For denne lokaliseringen ligger et befolkningsunderlag på mer enn 90000. Samtidig er potensialet for dagpendling fra Kragerø tillagt uforholdsmessig stor vekt i den offisielle utredningen. I den videre planprosess må Østre Agder legge opp til en nye strategi for å kunne aktualisere stasjonslokalisering i regionen, og derigjennom bidra til det løft Grenlandsbanen kan bli for regionens framtidige persontransportbehov

Kommunenes evne og kapasitet til å engasjere seg i offentlige høringsprosesser varierer, men omfanget på slike henvendelser er høyt. Østre Agder vil i noen tilfeller kunne bidra med felles saksgrunnlag, men i saker som politireformen så vil kommunenes interesser være motstridende. I slike tilfeller er det ikke hensiktsmessig med felles innspill.

Østre Agder skal ivareta et særlig ansvar for å uttale seg til strategidokumenter i helsesektoren fra Helse Sørøst og Sørlandet sykehus HF. Når regionen inviteres inn i slike planprosesser gis det høyprioritet.

Handlingsmål / tiltak

Styret i Østre Agder skal:

- Sikrer at en i fellesskap engasjerer seg under planlegging av viktige prosjekt og deltar aktivt på relevante møteplasser. Herunder søker kontakt med statlige myndigheter og konsulentmiljø så tidlig som det er mulig i prosjektfasen.
- Styret kan levere uttalelser på vegne av regionrådet, men skal unngå dette dersom det kan forventes ulikt syn mellom kommunene.

Sekretariatet i Østre Agder skal:

- På oppfordring av styret enten i egen regi eller ved engasjement av eksternt konsulent kunne forstå utredninger i tilfeller der disse kan bidra til å få fram faktagrunnlag som bidrar til at forhold av betydning for Østre Agder vektlegges i planprosessen.
- Sammen med kommunene sikre at viktige nasjonale høringsprosesser følges opp.
- I de prosesser der regionen har felles interesse; utarbeide grunnlag for, og sikre at regionen opptrer enhetlig utad gjennom bruk av felles saksgrunnlag i behandlingen, eller ved behov i samarbeid med styret prioritere valg av løsninger.

Påvirkningsarbeid gjennom Fylkesmannen

Kontakt med fylkesmannen og hans stab er viktig for å tilrettelegge for nasjonale satsinger som kanaliseres gjennom statens representant på Agder. En oppgave for fylkesmannen og hans medarbeidere er å være lyttepost for staten i regionene. Derfor må en gjennom dialog med fylkesmannen kunne forvente bistand til å presentere problemstillinger kommunene møter overfor relevante sentrale myndigheter.

Kontakt med fylkesmannen skal bidra til at han er kjent med viktige utfordringer i kommunene, og forhold som kan bidra til å skape en positiv utvikling i regionen. Når statlige program og satsninger blir tilgjengelig, eller når det oppstår nye muligheter for å skape en ønsket utvikling, så skal det være naturlig for fylkesmannen å bistå kommunene i Østre Agder i søknadsprosesser.

Handlingsmål/tiltak

Styret og rådmannsutvalget i Østre Agder skal:

- Videreføre tett kontakt med fylkesmannen

Sekretariatet i Østre Agder skal:

- Sikre at kontakten mellom Østre Agder og fylkesmannen systematiseres. Fylkesmannen skal inviteres til minimum et styremøte og et møte i rådmannsutvalget hvert år.

Påvirkningsstrategi overfor region Agder

Fra 1/1-2020 iverksettes den nye regionreformen. Effekten for Østre Agder blir betydelig ved at det blir ett Agder. Østre Agder forventer at perspektivet i den nye regionen blir annerledes. Fram til nå har regionen fått stor oppmerksomhet og samarbeidet tett fylkeskommunen. Fra å være en dominerende enhet i fylket blir vi en stor, men på ingen måte dominerende faktor i den nye regionen. Nye Kristiansand blir tyngdepunktet i Agder med tilhørende konsentrasjon i Agderbyen fra Mandal til Risør/ Tvedestrand.

Den nye regionen representerer samtidig en ny og sterkere enhet, med forutsetninger hver av de to fylkeskommunene ikke hadde. I dette ligger forventninger fra regionen til at regionale myndigheter viser handlekraft innenfor sin sentrale oppgaver - kultur, næringsutvikling, videregående skole, samferdsel og kollektivtrafikk.

Regionrådet ved styret og rådmannsutvalg skal videreutvikle sin dialog med regionen Agder. Østre Agder regionråd skal på ulike felt involvere Agder og åpne seg for å drøfte saker som spilles inn av regionen. Den skal være en aktiv deltaker i ulike planprosesser og utviklingsprosjekter initiert fra regionalt nivå for å sikre Østre Agders interesser i de aktuelle satsningen. Østre Agder skal bidra til et helhetlig løft for Agder. Det bør være en ambisjon å

Eksempel: Ny adkomst til Gullknapp flyplass

Regionrådet ble invitert til å komme med forslag til disponering av fylkeskommunens bufferfond for konsesjonskraftmidlene. Med grunnlag i en drøfting i Østre Agder næringsforum drøftet styret og rådmennene seg fram til en prioritering for bruk av disse midlene til ulike formål innenfor de åtte kommunene. Ett av disse prosjektene var ny adkomst til Gullknapp. Under behandlingen i fylkestinget ble dette ikke prioritert, men fylkespolitikerne forpliktet seg til å ta et delansvar for å løse dette behovet. Dette gjorde at det åpnet seg en mulighet for å løse denne nærings- og samferdselsutfordringen gjennom felles innsats fra privat eier, fylkeskommunen og de to kommunene som direkte er berørt av prosjektet.

reise saker med utgangspunkt i utfordringer og muligheter kommuner i regionrådet opplever, og en ønsker å ta på alvor region Agder som regional utviklingsaktør. Det forventes at den nye regionen tar et enda sterkere ansvar på feltet.

Den statlige utredningen om mulige oppgaveoverføringer fra staten til de nye regionene peker på mange aktuelle oppgaveoverføringer. Østre Agder regionråd bør gi den nye region Agder støtte dersom de søker å bli tilført flere statlige oppgaver under henvisning til at beslutningsfatting i regionens politiske organ legger til rette for økt samhandling i Agder.

Region Agder forventes å spille en sentral rolle for å videreutvikle kultursatsing på hele Agder. Til grunn for deres satsing må det ligge en ambisjon i forhold til å skape et variert og kvalitativt godt kulturtilbud for innbyggere og besøkende i hele Agder.

Handlingsmål/tiltak

Styret i Østre Agder skal:

- Stå samlet der man kan for å fremme regionens felles interesser mot Agderregionen.

Sekretariatet i Østre Agder skal:

- Ivareta eierkommunenes interesser ved å involvere seg aktivt i større regionale samfunnsutviklingsprosjekter på Agder. Dette inkluderer for eksempel deltagelse i arbeidsgrupper knyttet til regionplan Agder eller på utviklingsprosjekter innenfor nærings- og samfunnsutvikling for hele Agder.
- Bidra til at Østre Agder ved anledning står samlet om sine interesser mot beslutningsprosesser på fylkesnivå. Dette kan for eksempel gjelde ved infrastrukturbygging.

Endringer i arbeidsform for Østre Agder:

- Regionrådet gir fylkesordfører rom til å fylle en utvidet rolle i styremøtene. Med tale og forslagsrett i møtene løftes regionale utfordringer sett fra nye Agder inn i styrets møter. Derved vil regionen ha en arena for å forankre sine prioriteringer i medlemskommunene. Gjennom koordinering av innspill fra kommunene til den nye regionen sikres det at en bred gruppe kommuner står bak de initiativ som tas.

Tiltrekke private arbeidsplasser

Østre Agder næringsforum utvikler en egen etableringsstrategi. Kjernen i arbeidet er en felles nettside for regionen (www.investinarendal.no) hvor man til enhver tid skal finne relevant og oppdatert informasjon om muligheter for å etablere seg i regionen. Med utgangspunkt i strategien har næringsforumet forsøkt å fremheve og differensiere regionens mest attraktive areal. I tillegg viser nettsiden frem mulighetene i vår region, og forumet har samlet seg om noen felles salgspunkter.

Kommunene er tydelige på at det primært er kommunen som selv må drive den mer oppsøkende «salgsarbeidet» og vise frem muligheten i sin kommune og regionen samlet. Dersom konkrete muligheter dukker opp, og det er behov for å stå samlet som region for å realisere en aktuell etablering, er det mulig å iverksette fellestiltak med utgangspunkt i strategien.

Nettsiden er et nyttig verktøy for å raskt kunne formidle relevant informasjon ved aktuelle prosesser knyttet til offentlige og private arbeidsplasser.

Handlingsmål/tiltak

Styret i Østre Agder skal:

- Stå samlet og bistå hverandre der det er behov og mulighet.

Sekretariatet i Østre Agder skal:

- Sikre at nettsiden www.investinarendal.no til enhver tid er oppdatert og relevant.

Eksempel: Biozinfabrikk på Jordøya i Åmli

Åmli kommune anmodet kommunene i regionrådet om å engasjere seg i forbindelse med opparbeiding av næringsareal til en fabrikk for produksjon av flytende drivstoff basert på ressurser fra skogbruket. Fordi en slik etablering Kommunene deltok i dette samarbeider under henvisning til at prosjektet representerte en stor mulighet for bærekraftig produksjon basert på regionens råstoff i skogen.

Alle åtte kommuner gikk sammen med Aust-Agder fylkeskommune inn i en felles satsning for å kunne klargjøre næringsareal for satsningen fordi prosjektet representerte en stor mulighet for bærekraftig produksjon basert på regionens råstoff i skogen. Åmli kommune spiller en ledende rolle, men alle påtok seg et delansvar i prosjektet som ville være for stort for Åmli alene. Prosjektet vil representere et stort løft for skogbruksnæringen i regionen dersom den kommer til endelig fullskala iverksetting med investeringer på flere milliarder kroner, fundert i tunge norske og svenske industrielle miljø og med helt ny amerikansk teknologi.

Lokal kunnskap i styrer og utvalg

Regionrådet mener det er viktig å bidra til at personer med høyt lokalt kunnskapsnivå blir vurdert og plassert i styrer og råd som fatter beslutninger som er viktig for regionen. Slike medlemmer kan gjennom høy kompetanse og bred kunnskap om regionen bidra positivt i beslutningsprosesser med vidtrekkende konsekvenser for kommunene i samarbeidet.

Det er også aktuelt å vurdere om eksterne ressurspersoner utenfor kommuner og fylke kan ta del i viktig lokalt utviklingsarbeid. Slik utveksling av personer med høy kompetanse kan gi verdifulle bidrag og de vil selv bygge opp kunnskap om våre kommuner.

Handlingsmål/tiltak

Styret i Østre Agder skal:

- Foreslå lokale kandidater med aktuell kompetanse til offentlige styrer, råd og utvalg.

Konkrete prosjekter/ tiltak

Strategien som den er skissert så langt er primært rettet mot å kartlegge, påvirke og holde dialog med relevante beslutningstagere og interessenter.

Når det dukker opp aktuelle prosjekter vil det være behov for å legge opp til en systematisk og strukturert tilnærming for å lykkes. Som en mal for arbeidet skisseres det en metodikk som tar utgangspunkt i Interessentkartlegging og – håndtering (vedlegg). Dette innebærer at det utarbeides en kommunikasjonsstrategi for påvirkningsarbeidet. I slike tilfeller kan være aktuelt å søke eksternt bistand.

Regionrådet må reagere raskt og ha en systematisk arbeidsform i påvirkningsarbeidet. For å forestå arbeidet etableres det en hurtigarbeidende arbeidsgrupper med hensiktsmessig politisk sammensetning for å sikre Østre Agders interesser. Strategien anbefaler at arbeidsgrupper gis fullmakt til å opptre på vegne av Østre Agder i møte med nasjonale beslutningsfattere når dette er nødvendig for å påvirke beslutninger som er viktige for regionen.

Det er et viktig at regionrådet samler seg om noen prosjekter/ innsatsområder man ønsker å prioritere. Arbeide struktureres gjennom interessent-kartlegging og -håndtering.

Strategien skisser fire satsningsområder:

- Infrastruktur
- Utviklingsprosjekter
- Arbeidsplasser (offentlige og private)
- Representasjon i styrer, råd og utvalgt

Innenfor rammen av styrets prioriteringer på disse fire satsingsfelt utarbeider sekretariatet forslag til konkret oppfølging av aktuelle prosjekt og satsinger. Disse forslagene legges fram for styret eller hvid det er stort tidspress for styreleder.

Handlingsmål/tiltak

Styret i Østre Agder skal:

- Raskt kunne ta stilling til når og hvordan regionrådets ressurser økonomisk og personellmessig skal tas i bruk i påvirkningsarbeidet.
- Styret må kunne anmode samarbeidskommunene om ekstra midler dersom det anses som avgjørende for å ivareta regionens interesser.
- Styret har anledning til å framheve enkelt kommuner når disse har særskilte forutsetninger framfor de andre samarbeidskommunene for å bli valgt i lokaliseringprosesser.

Sekretariatet i Østre Agder skal:

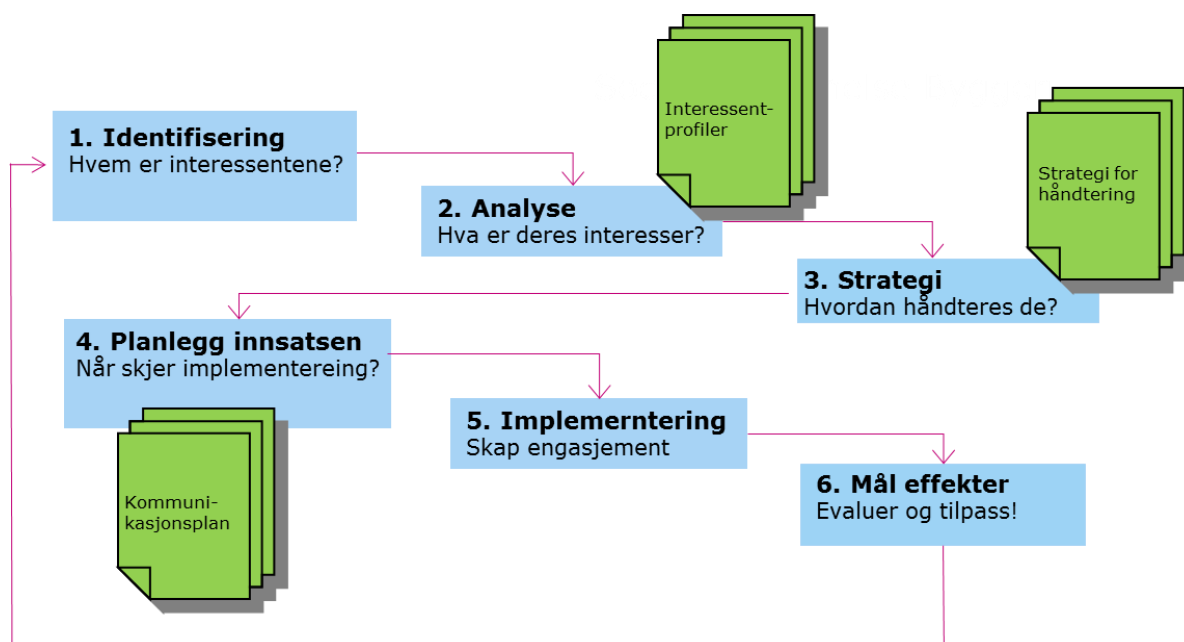
- Gjennom bruk av metodikk knyttet til interessentkartlegging og interessenthåndtering utarbeide et beslutningsgrunnlag for hvordan og hvem som skal ivareta regionens interesser i de prosesser en ønsker å påvirke.
- Ved behov for bistand fra universitet og konsulentmiljø kunne engasjere slik bistand innenfor de rammer budsjettet setter.

Vedlegg 1: Mal for interessentkartlegging og -håndtering

Interessentkartlegging og -håndtering kan være et godt verktøy for å lykkes med et aktivt påvirkningsarbeid i de fleste prosjekter. De typiske formålene med dette, er:

- Klargjøre hva vi ønsker å oppnå
- Kommunikasjon og formidling (hva til hvem?)
- Forankring og engasjement for prosjektet
- Etablering av lyst og vilje hos sentrale interessenter til å involvere seg konstruktivt i det aktuelle prosjektet
- Innsamling av kunnskap
- Avdekke og utnytte at interessenter ofte sitter med fagkunnskap på områder som kan komme prosjektet til gode.
- Bidrag til usikkerhetsvurdering
- Avklaring av eventuelle sammenhenger mellom interessenter og usikkerhet om hvorvidt det er realistisk å nå målet man har satt seg

Et interessenthåndteringsarbeid følger normalt seks steg som skissert i figuren under.

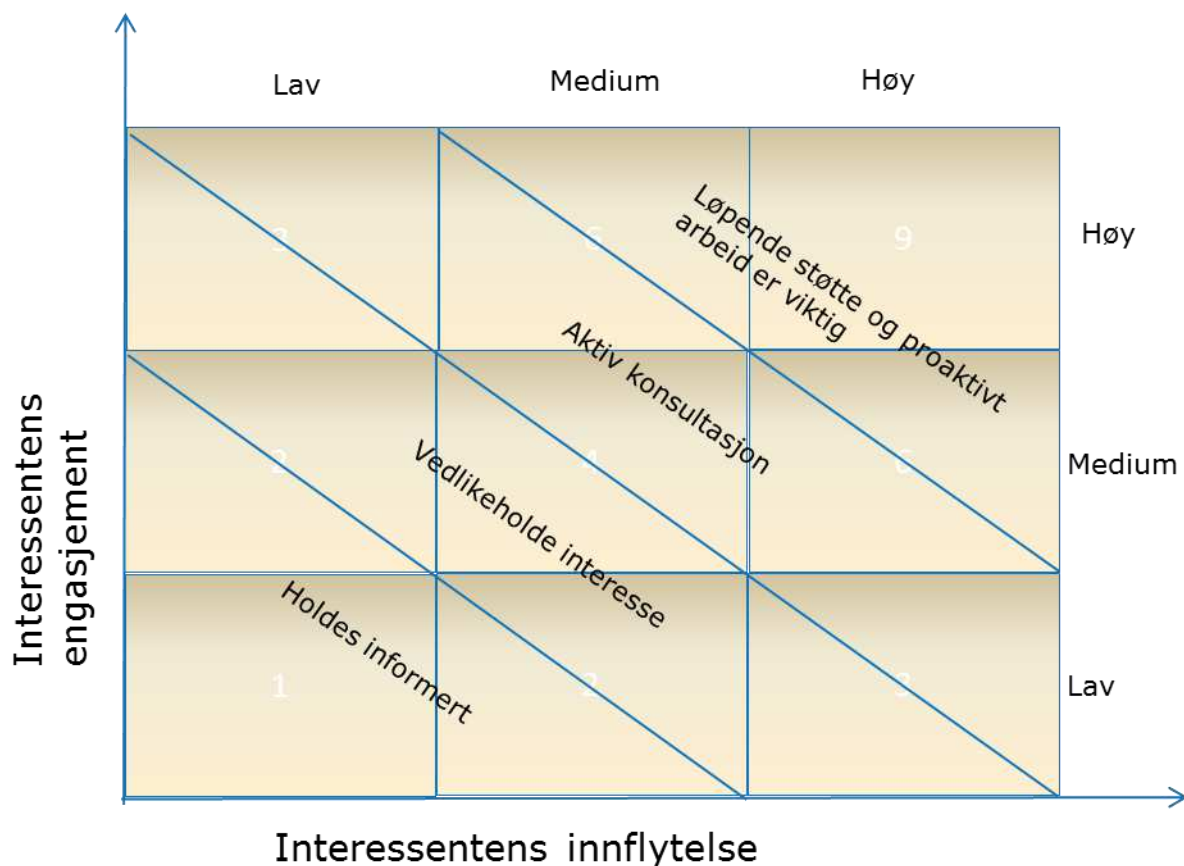

Det først steget i figuren handler om en systematisk gjennomgang og oversikt over hvem som blir påvirket eller kan påvirke det aktuelle prosjektet og dets resultater. Ved mange interessenter kan man eventuelt kategorisere en del.

Analysefasen (steg 2) handler om avklaring av sentrale egenskaper ved interessentene som er viktig. Hvilken betydning og evne har de til å faktisk påvirke prosjektet? Hva slags reaksjon/ engasjement for prosjektet kan man forventet? Tror vi man vil prioritere dette? Hvilke andre relevante kjennetegn ved informanten er relevant? Eksempelvis hvordan kan man kommunisere med dem?

Hver interessent (eller interessentgruppe) bør kartlegges separat, men kan på et mer overordnet nivå framstilles i en gruppe.

En **interessentmatrise**: kategoriserer interessentene etter grad av interesse og grad av innflytelse (se figur). Denne metoden gir et bilde av hvordan de ulike interessentene bør håndteres og en indikasjon på interessenter med et misforhold mellom interesse og innflytelse.

Når vi setter dette sammen med identifisering, resulterer analysen i en samlet oversikt over interessentprofiler med kartlegging av relevante karakteristika som da kan danne grunnlag for en videre konkret strategi for tiltak.

Fase tre av en interessenthåndtering er utvikling av konkrete strategier for de ulike interessentene og handler om å svare på hvordan det skal kommuniseres, gjennom hvilke kanaler og mot hvem. Følgende er sentralt:

- **Hvem** skal kommunisere til **hvilke** interessenter?
- Hvilke **kommunikasjonskanaler** skal brukes under hvilke omstendigheter?
- Hvordan **informasjon om og fra interessentene** skal håndteres?
- Hvordan skal interessenthåndteringen eventuelt **måles og evalueres**?
- Hvordan sørger man for at **kommunikasjonen er konsistent**?
- Hvordan skal interessentprofilene **vedlikeholdes og oppdateres**?

Steg fire er å planlegge innsatsen. I denne fasen skal det utarbeides en kommunikasjonsplan som forteller *når* det skal forankres og engasjeres, og hvordan dette i praksis skal gjennomføres. Planen skal bl.a. sikre en kommunikasjon hvor det både oppnås maksimal oppmerksomhet om de gevinster prosjektet skal realisere og der det er en plan for en toveis-dialog. Dette innebærer at det skal klargjøres hvordan feedback fanges opp og håndteres. I tillegg skal alle involverte parter ha en klar forståelse av hva prosjektet resulterer i, og

hvorfor det er igangsatt. Kanaler for formidling er planlagt gjennom vurdering av deres respektive styrke overfor den enkelte interessent.

Med steg 1-4 i boks kan innsatsen implementeres, men det vil være avgjørende å løpende evaluere og justere innsatsen (steg 5-6).